

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy (Dz.U.1990r., Nr 54, poz. 310), praca w indywidualnym gospodarstwie rolnym może zostać wliczona do pracowniczego stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Należy jednak spełnić ściśle określone ustawowe warunki, które przedstawiam Państwu poniżej.

Przy wliczaniu pracy w gospodarstwie należy mieć także na względzie definicję „gospodarstwa rolnego”. Zgodnie z art. 553 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r., nr 16, poz.93 ze zm.), za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Dodać należy, że art. 1 ustawy z 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy określa tylko trzy rodzaje pracy w gospodarstwie, które dają nam prawo wliczenia jej do stażu pracy. Są to:

- a) okresy prowadzenia indywidualnego gospodarstwa rolnego lub pracy w takim gospodarstwie prowadzonym przez współmałżonka,
- b) okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy po ukończeniu 16 roku życia w gospodarstwie rolnym prowadzonym przez rodziców lub teściów, poprzedzające objęcie tego gospodarstwa i rozpoczęcie jego prowadzenia osobiście lub wraz ze współmałżonkiem,
- c) okresy przypadające po dniu 31 grudnia 1982 r. okresy pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym w charakterze domownika w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

Odnosnie rodzaju pracy z pkt a), prowadzeniem gospodarstwa rolnego jest samodzielna lub przy pomocy innych osób (np. członków rodziny lub pracowników najemnych) faktyczna praca w gospodarstwie rolnym wykonywana na własny rachunek w charakterze właściciela bądź posiadacza. Odnosnie pracy, o której mowa w pkt b), w gospodarstwie po 16 roku życia, ustawa uzależnia zaliczenie tego okresu do stażu pracy od spełnienia łącznie dwóch warunków: objęcia gospodarstwa, tj. gospodarstwa rodziców lub teściów i rozpoczęcia jego prowadzenia osobiście lub ze współmałżonkiem. Odnosnie pracy w gospodarstwie jako domownik wymagane jest posiadanie statusu domownika. Zgodnie z art. 6 pkt 2 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników domownikiem jest osoba bliska rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w

bliskim sąsiedztwie oraz stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Trzeba pamiętać, że od dnia 1 stycznia 1991 r. pobieranie nauki w szkole przez domownika nie wyklucza zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym przy ustalaniu prawa do świadczeń pracowniczych. Można zatem uczęszczać do szkoły i w czasie wolnym pracować na gospodarstwie rodziców. Dodam, że praca w gospodarstwie rolnym musi być udowodniona i odpowiednio udokumentowana. Zgodnie bowiem z art. 3 ustawy o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy pracownik powinien przedstawić zaświadczenie z urzędu gminy potwierdzające okresy pracy w gospodarstwie rolnym osoby zainteresowanej, w oparciu o posiadane przez nią dokumenty, takie jak np. rejestry gruntów, księgi podatkowe itp. Jeśli urząd gminy nie dysponuje dokumentami uzasadniającymi wydanie takiego zaświadczenia, ma obowiązek zawiadomić o tym zainteresowanego na piśmie. Istnieje wówczas możliwość udowodnienia okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym zeznaniami co najmniej dwóch świadków zamieszkujących w tym czasie na terenie, na którym jest położone gospodarstwo rolne. Ustawa nie wymaga bowiem od osoby zainteresowanej przedkładania pracodawcy innych dokumentów potwierdzających okresy jej pracy w gospodarstwie rolnym. Nieprzedstawienie tych dokumentów na ewentualne wezwanie pracodawcy nie powinno pociągać dla pracownika negatywnych skutków. Jeżeli pracodawca nie zaliczy okresu pracy w gospodarstwie rolnym mimo przedstawienia zaświadczenia z urzędu gminy, wówczas pracownik może wystąpić przeciwko pracodawcy z odpowiednim powództwem do sądu

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 20 lipca 1990 r. o wliczaniu okresów pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy (Dz.U.1990r., Nr 54, poz. 310),
- ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1998 r. Nr 24, poz.133 z późn. zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 1983 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1988 r., nr 2, poz. 10 ze zm.),
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r., nr 16, poz.93 ze zm.).

adw. dr Bogusław Sowa
Kancelaria Adwokacka
ul. 3-go Maja 7/1
35-030 Rzeszów
stkancelaria.rzeszow@gmail.com